

EUTANASIA- O DISPUTĂ ÎNTRE SUSȚINĂTORII “CULTURII MORȚII” ȘI SUSȚINĂTORII “CULTURII VIEȚII”

*Demetria BOLBOȘENCO,
Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării*

CZU: 070:[343.61 + 614.253] c214bolbosenco.demetria@gmail.com

Dreptul la alegerea finalului vieții este un subiect controversat, ce trezește diverse emoții și polemici atât pe criterii morale și religioase, cât și pe criterii sociale și juridice, reprezentând o problemă din ce în ce mai discutată și controversată în majoritatea țărilor lumii.

Sinuciderea asistată sau eutanasia reprezintă o crimă înfăptuită în numele compasiunii, semnificând provocarea morții unei persoane cu acordul acesteia.

Acești doi termeni pot fi deosebiți doar prin prisma persoanei care îndeplinește actul final fără de care nu ar surveni moartea. Astfel, dacă moartea este indusă de altă persoană decât pacientul, avem de a face cu eutanasia. Pe de alta parte, dacă persoana care urmează să moară își administrează, de exemplu o doză letală de medicamente prescrise de doctor în acest scop, vorbim despre sinucidere asistată.

Percepția în spațiul public asupra eutanasiilor poate fi rezumată ca o dispută între cei care susțin „cultura morții” și cei care susțin „cultura vieții”.

O mică curiozitate ar fi faptul că în anii '90 ai sec. al XX-lea a fost obținută pentru prima oară legalitatea eutanasiilor voluntare pe teritoriul nordic al Australiei. În 1997 însă, în urma contestațiilor făcute de opoziția eutanasiilor, Parlamentul Australiei a decretat-o ilegală.

În urma analizei surselor am putut stabili numeroase motive pentru care eutanasia este inacceptabilă în multe state: este inadmisibilă din punct de vedere legal, e prea radicală, este greu de pus în practică, este condamnată de biserică și nu în ultimul rând există riscul de-a fi scăpată de sub control.

În acest context, în cazul RM eutanasia este inadmisibilă din punct de vedere juridic. Conform Codului Penal al Republicii Moldova, cap. 2, art. 148 este prevăzută infracțiunea Lipsirea de viață la dorința persoanei (eutanasia) ca o formă atenuantă a omorului, unde e menționat faptul că: „Lipsi-

rea de viață a persoanei [...] se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani.”.

Și din punct de vedere social, eutanasia pare a fi percepută drept ceva foarte radical, deoarece agravează o problemă, în loc să o diminueze, iar prin întreruperea vieții, pacientul este privat de speranță și de orice posibilitate de a regreta sau de a se răzgândi la asemenea acțiuni.

În cazul durerilor intolerabile, eutanasia distruge întregul sistem nervos în loc să distrugă doar locul de percepție a durerii. Un exemplu recent preluat din una din edițiile prezentate de jurnalistul Dorin Galben, mi-a demonstrat că sinuciderea asistată/ eutanasia deși este ilegală, este practică în marea majoritate din instituțiile medicale ale țării noastre.

Din perspectivă medicală eutanasia este greu de pus în practică, pentru că medicina este o știință orientată în beneficiul omului, fapt relevat încă de la Hippocrate, Etica și deontologia medicală au obligația să emită un punct de vedere privind stările terminale, de frontieră între viață și moarte. Medicii caută mereu să rămână fideli **Jurământului lui Hippocrate**, ca **prim-cod al deontologiei**.

Deoarece este condamnată de biserică, problema eutanasiilor ridică, în egală măsură, întrebări de natură religioasă și etică. Din punct de vedere teologic, eutanasia este interzisă, astfel considerând că are un caracter anticreștin, care contravine poruncii Dumnezeu ieși „Să nu ucizi”. A propune eutanasia cuiva înseamnă a considera că viața acelei persoane nu merită trăită, astfel un preot de la biserică „Înălțarea Crucii Domnului” din Moscova, Aleksandr Ptițân, susține că: „Prin suferințe, omul se curăță de păcate.”

Faptul că ar fi posibilă pierderea de sub control al fenomenului dat demonstrează că societatea nu este pregătită pentru o astfel de „moarte rapidă”. Deși destinată pacienților cu boli în fază terminală, eutanasia ar fi mai devreme sau mai târziu folosită și pentru alte grupuri de pacienți cum ar fi persoanele în vârstă, pacienții cu handicap, pacienții cu probleme afective și cei cu infirmități. Mai mult ca atât, pentru statele cu un sistem de justiție corupt și inechitabil cum este în cazul Republicii Moldova, o astfel de lege ar crea abuzuri foarte mari cât și ar putea stimula apariția crimelor în instituțiile medicale din motive politice sau personale.

În concluzie, eutanasia este departe de a satisface cerințele rigurozității reglementării unor situații limită de genul celor referitoare la bolnavii în stare terminală, la hrănirea și hidratarea artificială, la situațiile de întrerupere a procedurilor de resuscitare sau de efectuarea anumitor terapii care asigură supraviețuirea.

În acest context, medicul este determinat și obligat să aplice un tratament sau o procedură medicală, în caz contrar va răspunde penal. Nicio dată nu ar trebui să ne decidem de ceea ce a creat Dumnezeu! Eutanasia va fi un subiect actual atâta timp, cât vor predomina acei factori care au generat-o în actualitate.

Surse bibliografice:

1. A.B. Trif, V. Astarastoe, L. Cocora. *Euthanasia, Suicidul Asistat. Eugenia*. [online], [citată 28.11.21] Disponibil: <https://ru.scribd.com/doc/124801613/A-B-Trif-V-Astarastoe-L-Cocora-Euthanasia-Suicidul-Asistat-Eugenia>
2. N. PRIȘCEPA. LEGALIZAREA EUTANASIEI ÎN REPUBLICA MOLDOVA – ARGUMENTE PRO ȘI CONTRA. În: Științe socioumane, ediția a XI-a, nr.2. [online] [citată 28.11.21] Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/26.Legalizarea%20eutanasiiei%20in%20RM.pdf
3. L. STĂNILĂ. *Obsesia terapeutică. Pro și contra eutanasiiei – noi provocări ale legislației românești.*, [online], [citată 29.11.21] Disponibil: <https://drept.uvt.ro/administrare/files/1481047525-lect.-univ.-dr.-laura-sta--nila--.pdf>
4. D. GALBEN. *A fost nevoită să nască la 16 ani, pentru că fostul soț voia să scape de pușcărie* Monolog. În: Fara Protocol. 2021 [online], [citată 01.12.21] Disponibil: https://www.youtube.com/watch?v=frL8FwKCV6U&t=1449s&ab_channel=GALBEN
5. Art. 148 din CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA, privind Lipsirea de viață la dorința persoanei (eutanasia). În: Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195. [online] [citată 01.12.21] Disponibil : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128659&lang=ro#
6. S. BEJENARI, *Lipsa dreptului la moarte in Republica Moldova*. În: Gazeta de Chișinău. 21.06.2021. [online] [citată 02.12.21] Disponibil: <https://gazetadechisinau.md/2020/06/21/lipsa-dreptului-la-moarte-in-republica-moldova/>

*Recomandat,
Tatiana POTÎNG, dr. conf. univ.*